

بیمه کشاورزی؛

توانمندترین ابزار مدیریت ریسک

صندوق بیمه کشاورزی

پریسا اصلانی پری
(دانشجوی مهندسی اقتصاد کشاورزی)

بروز خسارات گوناگونی در بخش کشاورزی می‌شود. همچنین میهن ما از نظر خشکی و خشکسالی و تنش خشکی که سه ریسک مهم جهان در بخش کشاورزی است دستخوش آسیب است و از سوی دیگر در این کشور ۳ برابر تبخیر و تعرق نسبت به میانگین جهان رخ می‌دهد در حالی که میزان بارندگی دنیا است. نهایتاً در کشوری که بیش از ۱۰۰ میلیون تن تولید دارد، خساراتی ۱۹۰۰۰ میلیارد ریالی سالانه در بخش کشاورزی وارد می‌شود که برای جبران آن تنها راه جبران اصولی و نظام‌مند آن بیمه کشاورزی است که در واقع اگر هم یارانه ای را دولت به تولید اختصاص دهد، در واقع سوق دادن هدفمند یارانه به بخش بیمه، و مصرف بهینه آن را در پی خواهد داشت. در مجموع نقش بیمه در اقتصاد کشاورزی یک نقش بسیار راهبردی است که از پیامدهای مختلف آن، پرداختن به رهاوردهای خوب و عنایت به بیمه توسط مردم، مجلس و دولت، و فراهم کردن امکان سرمایه‌گذاری بیشتر در بخش است.

بودجه‌ی بیمه کشاورزی به چه صورت تعیین می‌شود میزان خسارت‌های پرداختی آیا منجر به رضایت کشاورز می‌گردد؟

اگر ما یک ورودی برای صندوق بیمه در نظر بگیریم، ورودی صندوق بیمه مثل سایر شرکت‌های بیمه جهان و ایران، حق بیمه است* که حق بیمه عبارت از وجهی است که در واقع بیمه‌گذار پرداخت می‌کند که براساس آن، یک تضمین یا تعهد و مسوولیت را در یک مدت زمان خاص خریداری کند تا از حمایت بیمه‌گر در زمان خسارت و زیان برخوردار شود. ورودی صندوق مرکب از دو بخش است: یک قسمت آن را خود بیمه‌گذار پرداخت می‌کند که همواره کمتر از نیمی از آن است و یک بخش دیگر را دولت، به سخن دیگر صندوق بیمه کشاورزی به وکالت از تولیدکننده مبلغی از دولت می‌گیرد و برحق بیمه‌ای که تولیدکننده پرداخت کرده است،

تحکیم امنیت غذایی هم میهنان می‌باشد. ارتباط بیمه کشاورزی و مدیریت ریسک چگونه است؟

بیمه‌ی کشاورزی بهترین الگوی جبران زیان‌های کشاورزی و ریسک در بخش کشاورزی بوده و سازوکار آن از نظر فنی مورد قبول است. یکی از موضوعات روز جهان بحث بیمه‌ی کشاورزی است. از جمله فواید آن این است که می‌تواند با شناخت پیشینه و الگوی ریسک، آینده را پیش‌بینی و منابع مالی لازم جهت جبران زیان را برآورد کند، بحث بروز مخاطرات اخلاقی در بیمه بسیار ناچیز و کم است و چون براساس و مبتنی بر قرارداد می‌باشد، شأن و حرمت تولیدکننده و کشاورز در بیمه‌ی کشاورزی بیشتر رعایت می‌شود و در قرارداد بیمه، کشاورز از حالت اعانه‌بگیر به یک شخص دارنده‌ی قراردادی حقوقی در قالب منسجم بیمه‌نامه تبدیل می‌شود، چراکه تولیدکننده ذاتاً فردی قابل احترام است.

مدیریت ریسک بحثی کلان است که به جای مدیریت بحران می‌نشیند و از سازوکار یا مکانیزم بیمه به نحو مؤثری با رعایت دیگر مؤلفه‌های اقتصادی استفاده می‌کند.

نقش بیمه را در اقتصاد کشاورزی چگونه ارزیابی می‌کنید؟

بیمه در اقتصاد کشاورزی نقشی تثبیت‌کننده و امنیتی دارد. همچنین بسترساز حمایت از تولید و امنیت سرمایه‌گذاری است. برای یک سرمایه‌گذار که در بخش کشاورزی فعالیت می‌کند، بیشترین دغدغه، روبه‌رو شدن با خسارات قهری و طبیعی است. ایران یازدهمین کشور جهان از نظر تعداد حوادثی که چه فنی و چه غیرفنی در آن اتفاق می‌افتد می‌باشد. و همچنین قرار گرفتن بر کمر بند خشکی و خشکسالی باعث می‌شود که همواره با ریسک فراوان روبه‌رو باشد. از طرف دیگر خصوصیات اقلیمی و ژئومورفولوژیک ایران به گونه‌ای است که منجر به

بیمه کشاورزی از مهمترین سازوکارهای حمایتی در زمینه افزایش امنیت و رویارویی با ماهیت پیش‌بینی‌ناپذیر پدیده‌ها و رخدادهای طبیعی است که در جهت جبران خسارات بر خاسته از خطرهای بکار گرفته می‌شود و به عنوان مهمترین رکن و استوانه قابل اتکاء تولید شمرده می‌شود، با توجه به این که سالروز ملی بیمه نزدیک است گفت و گویی اختصاصی با مهندس رامین امینی مدیر روابط عمومی و بین‌الملل صندوق بیمه کشاورزی انجام داده‌ایم که امید است مورد بهره‌برداری خوانندگان قرار گیرد.

در آغاز لطفاً تاریخچه و اهداف صندوق بیمه کشاورزی را در اختیار خوانندگان نشریه قرار دهید:

به یاد حضرت دوست که هرچه داریم از اوست و ضمن عرض سلامی پاک به خوانندگان محترم به ویژه تولیدکنندگان گرمی و جامعه بزرگ مهندسين کشاورزی و منابع طبیعی که رابطین حقیقی دانش و مزرعه هستند، همانگونه که مستحضرید این صندوق ساختاری قانونی براساس مصوبه خرداد ۱۳۶۲ مجلس شورای اسلامی دارد که تأسیس نهادی برای حمایت نظام‌مند از تولیدات کشاورزی براساس الگوی مدیریت ریسک و بیمه در بخش کشاورزی را مقرر کرده است. براساس این قانون، صندوق بیمه کشاورزی در دل بانک کشاورزی بنا شده است که باید گفت در آغاز اگر حمایت و همراهی مؤسسه معتبر و خوشنامی همچون بانک کشاورزی نبود، قطعاً توفیقات امروزی صندوق بیمه در ابعاد وسیع و بین‌المللی و داخلی نصیب نمی‌شد. یک سال بعد اساسنامه صندوق بیمه کشاورزی مورد تصویب قرار گرفت: براساس اساسنامه کنونی، وزاری جهاد کشاورزی، اقتصاد و دارایی، همچنین بازرگانی و معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور، به عنوان اعضای مجمع عمومی صندوق می‌باشند.

به طور کلی هدف صندوق همکاری در جهت

یا منع واردات بی رویه برنج یا ترک پست وزارت جهاد کشاورزی

مهندس جمیل علیزاده شایق از هر امکانی برای بلند تر فریاد زدن و دفاع کردن از حقوق برنجکاران استفاده می کند.
هنوز وزیر استقرار کامل نیافته که نامه های او خطاب به وزیر روی تابلوی رسانه ها قرار گرفته است.

انجمن حمایت از برنج کشور که در سال ۱۳۸۳ به ((انجمن برنج ایران)) تغییر نام پیدا کرد از آغاز با رسانه ها تعامل خوبی داشته و نامه اخیر انجمن برنج با عنوان ((تبریک به وزیر دهم)) سرشار از نقد و راه کار است :

در این نامه به بررسی وضع کلی برنج و برنج کاران ایرانی در چند سال اخیر پرداخته شده است. فارغ از هر گونه جانبداری از مطالب و محتویات این نامه به نظر می رسد ، چند مطلب کلی از مفاد این نامه می تواند راهکارهایی برای بهبود آتیه برنج و برنج کار ایران باشد.

- بکار گیری متخصصان و مجربین این رشته که امروز جای خالی آنها احساس می شود می تواند کارساز و پاسخگوی نیاز علمی این بخش باشد. (انجمن برنج معتقد است به ویژه در ۴ سال گذشته ، وزارت خانه از متخصصان کشاورزی در اکثر رشته ها تخلیه شده است)

- تهیه آماری مدون و قابل استناد از میزان نیاز برنج در داخل ، تولید و عرضه آن و میزان کمبودی که می بایست از راه واردات جبران شود ، می تواند جلوی واردات نامتعادل و بهم خوردگی بازار را بگیرد. (آمار سلیقه ای و تخمینی در دسر ساز است)

- استقلال و عملکرد قانون مند در وزارت جهاد کشاورزی ، (نه اینکه در جهت خواست وزارتخانه دیگری عمل شود یا برنجکاران بگویند ، وزارت جهاد کشاورزی زیر مجموعه وزارت خانه ای دیگر است) تا حقوق تولید کننده و مصرف کننده تضییع نشود .

- کانال های غیر رسمی واردات برنج شناسایی و مسدود شود .
امید داریم که وزیر جدید جهاد کشاورزی سیاستهای گذشته را در پیش نگرفته و به دلسوزان بخش کشاورزی به دیده همراه و نه صرفا منتقدانی بی هدف نگاه کند و راه باقی مانده تا خودکفایی را ، همه باهم و هر چه سریعتر طی کنیم .

پیامکهای فوری وزارتخانه در ماه ای از ایماه

در تاریخ ۱۹ مرداد ماه خبری بر روی تلفنهای همراه پیامکی دیده شد ، مبنی بر اینکه : یکی از برنامه های جهاد کشاورزی احداث ۷۰۰ واحد شهرک کشاورزی در کشور است . (روابط عمومی جهاد کشاورزی)

در پی درج این خبر و پی گیری های مصرانه دیده بان خبری دام ، کشت و صنعت ، نتایج زیر حاصل شد:

خبر ارسال شده توسط پیامک از طریق روابط عمومی ، ظاهرا اساس و پایه محکم نداشته ، و هیچ یک از مسئولین مربوطه اطلاع دقیقی از متن خبر ، ارگان پی گیری کننده و یا مرجع پاسخگویی مستقیمی به این خبر وجود ندارد.

حال سوال اصلی اینجاست که ، آیا روابط عمومی وزارت جهاد کشاورزی ، نباید اطلاع دقیقی از منابع ، صحت و راههای پی گیری خبری که منتشر می کند داشته باشد .

همچنین در حین پی گیری این خبر شنیده شد که احتمالا به علت صنعتی بودن نواحی و زمینهای مورد استفاده در این طرح اصل خبر را باید از وزارت صنایع پی گیری کرد !!! چگونه است که این خبر با مسئولیت وزارت جهاد کشاورزی اعلام می شود ؟

می افزایشد. این مبلغ به عنوان ورودیه سامانه ای مالی و اقتصادی و حمایتی بیمه کشاورزی تلقی می شود. از آن طرف خروجی این سیستم، را غرامت** می نامند که در اثر خسارت ذکر شده در قرارداد به تولیدکننده زیان دیده پرداخت می شود. در صورتی که حجم غرامتها بیشتر از حجم ورودیهها (در واقع حق بیمه) باشد، دولت باز هم وارد عمل می شود و مازاد خسارات را به صندوق بیمه پرداخت می کند .

در عمر ۲۵ ساله صندوق بیمه، این سیستم به گونه ای طراحی شده که همواره تولیدکننده ای که خسارت می بیند توانسته است با مراجعه به جایی که قرارداد منعقد شده که عموماً شعب بانک کشاورزی بوده است، غرامت خود را دریافت کند. در یک نظرسنجی که اخیراً از بیمه گزاران بخش کشاورزی به عمل آمده، اعلام شده که اکثریت تولیدکنندگان از عملکرد بیمه کشاورزی رضایت دارند و به هر نحو بودن آن را استمرار، حرکت و حیات تولید خود می دانند .

در قیاس با کشورهای دیگر از نظر بیمه کشاورزی در چه سطحی قرار داریم ؟

امسال سالگشت ربع قرن تأسیس صندوق بیمه کشاورزی است که در این سالها تجربه های بسیاری را کسب کرده و بنای کار نیز مطالعات تطبیقی بوده است

(Think global & Do Local) به سخن دیگر با مطالعه توفیقات کشورهای دیگر و روش های آنان و امتزاج با مقتضیات ایرانی، الگوی بیمه کشاورزی در ایران بنا نهاده شده است.

گفتنی است بیمه در جهان به شکل مدرن از قرن هفدهم رایج بوده است، اگر چه بعضی را عقیده بر آن است که خاستگاه آن به ایران باستان باز می گردد .

بیمه کشاورزی ایران که از سوی FAO به عنوان الگوی موفق منطقه ای معرفی گردیده است رتبه دوم جهان را از نظر تعداد فعالیت های زیرپوشش و نیز تعداد گزینه (Option) به خود اختصاص داده است که در در زمره افتخارات ملی ایران به شمار می آید.

امید آنکه در پرتو یزدان مهربان جاوید بوم ایران زمین همواره خرم و شادان باشد .

خوانندگان محترم نظرها، پیشنهادها و نقدهای خود را حتماً با روابط عمومی بین الملل ستاد صندوق بیمه کشاورزی از طریق تلفن ۶۶۵۵۷۷۵۸ ، دورنگار ۶۶۵۵۷۷۱۵ و رایانامه Pr @ Aiiri.gov.Ir با ما در میان گذارند .